



Dr. Stan Ansoms
voorzitter

Marijs Geirnaert
directeur

Onze welgemeende dank aan al diegenen die onze werking op de een of andere manier mee dragen en ondersteunen,

De werking van VAD is slechts mogelijk dankzij het vertrouwen en de financiële steun van de Vlaamse overheid, waarvoor onze dank. In 2002 mochten we ook nog rekenen op materiële steun van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) bij de uitwerking van de campagne 'Zolang je maar clean blijft!'. En de DrugLijn kreeg van *Minds in Motion* ondersteuning in natura op het vlak van vorming. De concrete werking is slechts mogelijk dankzij de inzet van de VAD-stafmedewerkers en de vrijwilligers, dankzij de VAD-leden, de preventiewerkers verbonden aan de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), de vele medewerkers in de sector en de groeiende groep van enthousiaste intermediairen in de verschillende maatschappelijke sectoren. Met zijn allen zetten zij hun schouders onder de aanpak van een globaal alcohol- en drugbeleid.

Het jaarverslag 2002 brengt een algemeen overzicht van de VAD-werking op het vlak van studie & onderzoek, preventie, hulpverlening, informatieverstrekking, vorming en beleidsvoorbereiding. Voor meer informatie verwijzen we naar onze vele publicaties en naar onze vernieuwde website: www.vad.be.

Ondertussen bouwden we in 2002 verder aan onze **drie kerntaken**. Een eerste kernfunctie is de **belangenbehartiging** van de alcohol- en andere drugthematiek, want drugs blijven immers steevast een van de prioritaire thema's waarover de burger zich zorgen maakt. Wij zien het als onze taak om dit thema – genuanceerd, met zeer veel zorg, en in al zijn aspecten – op de agenda te plaatsen, van de overheid, de maatschappelijke organisaties, de media, ... Ook via al onze partners in het werkveld houden wij hiervoor de vinger aan de pols. **Netwerking** is een tweede kernfunctie. Wij willen immers zoveel mogelijk sectoren en betrokkenen sensibiliseren en samenbrengen, omdat de problematiek dit nu eenmaal vereist. En ten slotte staan we in voor de **deskundigheidsbevordering**: we willen de aanwezige kennis en knowhow in Vlaanderen binnen de VAD samenbrengen en terug aanbieden aan het ruime netwerk van betrokkenen.

Het jubileumjaar werd op 13 december 2002 afgerond met een succesvol feest waarop we onze partners in het werkveld uitnodigden om samen met ons te genieten van een ontspannende avond met humor, muziek, hapjes en een drankje. Ter gelegenheid van onze twintigste verjaardag publiceerden we het boek 'Gezondheid!', waarin we naast een korte historie van VAD vooral anderen aan het woord lieten: de drugproblematiek heeft immers raakpunten met diverse facetten van het menselijk bestaan, onder andere op het ethische, filosofische, economische, artistieke, politieke en juridische vlak. Daarover lieten we bekende en minder bekende mensen iets vertellen, mensen die van dicht of van iets verder met deze thematiek te maken hebben, erin werken, er een uitgesproken visie over hebben of het leuk vinden om er een verhaal over te schrijven. Het boek vormt een mooie confrontatie met ons eigen actieterrein.

2002 stond in het teken van 20 jaar VAD. VAD werd in 1982 opgericht als koepelorganisatie voor alcohol- en andere drugproblemen en is sindsdien uitgegroeid tot een belangrijk referentiecentrum voor deze problematiek in Vlaanderen.



VAD-jaarverslag 2002



VAD - colofon



Cartoons:
Kim Duchateau

Layout:
HowBizaar
Vijverhooftaan 28
9830 St.-Martens-Latem

Druk:
Sint-Joris
Lostraat 4
9850 Merendree

© april 2003
D/2003/6030/2

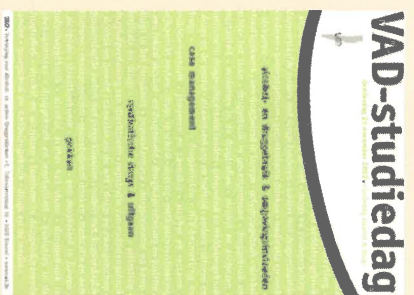
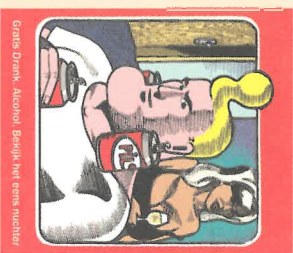
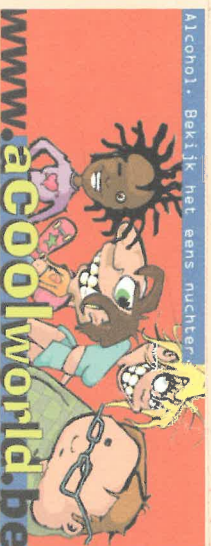
VU:
Stan Ansoms
E. Tollenaerstraat 15
1020 Brussel



VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
E. Tollenaerstraat 15
1020 Brussel
T: 02 423 03 33 - F: 02 423 03 34
vad@vad.be
www.vad.be

DE DRUGLIJN
078-15-10-20

www.druglijn.be





VAD - wat?

VAD, de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen, overkoepelt het merendeel van de Vlaamse organisaties die werken rond de thematiek van alcohol, illegale drugs, psychoactieve geneesmiddelen en gokken, elk vanuit hun eigen invalshoek: registratie of onderzoek, opmaak van preventieprogramma's, hulp op maat, ... VAD tracht dit alles op elkaar af te stemmen. Cruciaal hierbij zijn **stude & onderzoek**, uitstippeling van een **preventie- en hulpverleningsaanpak**, **informatieverstrekking**, **vorming en beleidsvoorbereiding**.

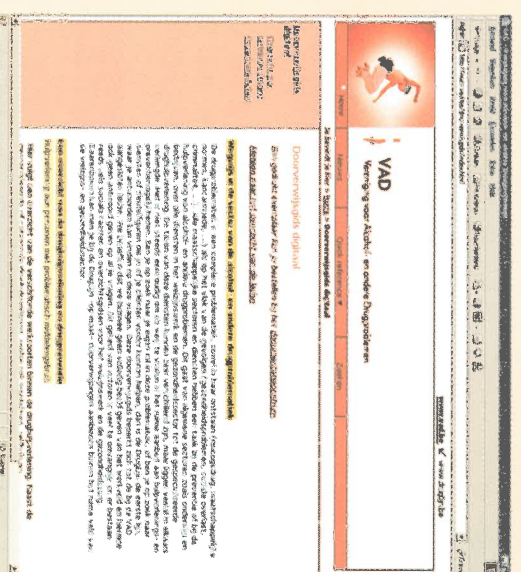
Zo tracht VAD de Vlaamse bevolking in het algemeen en sleutelfiguren in het bijzonder deskundiger te maken in het omgaan met alcohol, illegale drugs, psychoactieve geneesmiddelen en gokken.

Iedereen kan een beroep doen op VAD, rechtstreeks (via de website, het documentatiecentrum, de bibliotheek, de Druglijn), of onrechtstreeks (via de vele organisaties en veldwerkers).

VAD is erkend door de Vlaamse overheid.

Meer info over de visie en werking van VAD vind je op

www.vad.be/overvad



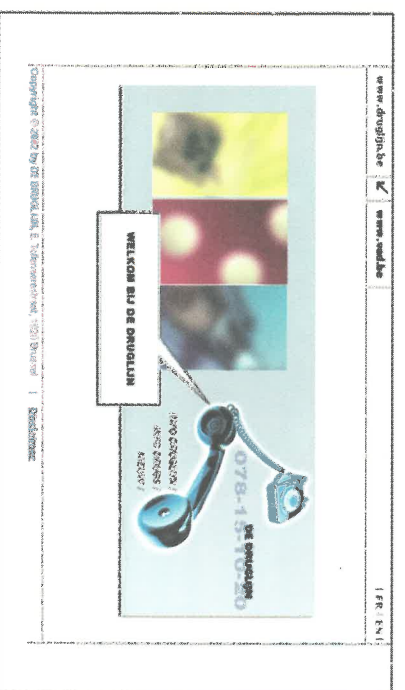
Dankzij de representativiteit van haar leden is VAD in Vlaanderen het kroonpunt van de expertise op het terrein en het aanspreekpunt voor alles wat draait rond alcohol en drugs. De VAD-leden behartigen immers de belangen van deze thematiek en engageren zich om hun knowhow in VAD te investeren.

Een beschrijving van (de werking van) de VAD-leden(organisaties) vind je op

www.vad.be/doorverwijsgids

De Druglijn heeft een eigen jaarverslag dat je bij VAD kan bestellen (T 02 423 03 33, vad@vad.be of www.vad.be/documentatie/algemeen.html). Hier volgt een fragment.

DE DRUGLIJN 078-15-10-20

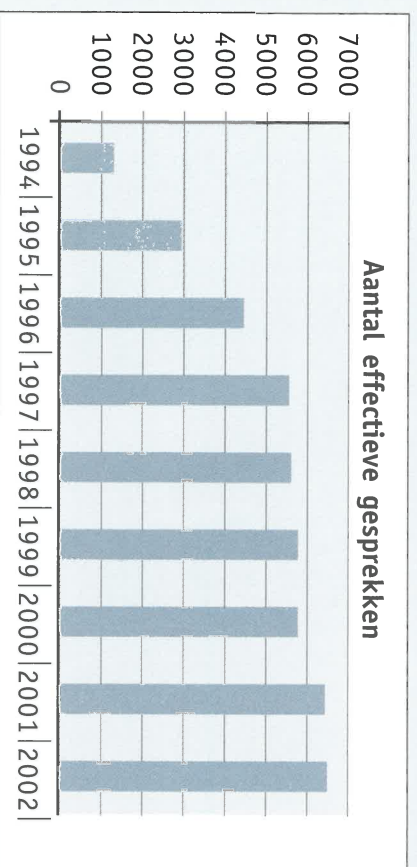


De Druglijn is de Vlaamse informatielijn waar iedereen - anoniem en vertrouwelijk - telefonisch terecht kan met vragen over alcohol, illegale drugs, psychoactieve geneesmiddelen en gokken.

www.druglijn.be

6.527 ANTWOORDEN OVER DRANK, DRUGS & PILLEN

De cijfers ...



Na de spectaculaire toename van het aantal gesprekken in 2001 (+11%) was het afwachten of de Druglijn ook in 2002 zo'n druk jaar zou kennen. Dat bleek inderdaad het geval te zijn. Het aantal gesprekken steeg opnieuw, zij het met een meer bescheiden 1,3% tot **6.527**. Dat betekent een continue stijging van het aantal gesprekken sinds de oprichting van de lijn in 1994.

De Druglijn krijgt ook oproepen buiten de openingsuren. De beller hoort dan een **infobandje**. Dat aantal oproepen blijft sterk afnemen en daalde sinds 2000 met 40% tot **3.109** oproepen in 2002. Die evolutie toont aan dat niet alleen de Druglijn zelf, maar ook de openingsuren van de telefoonlijn steeds beter gekend zijn.

Tot slot is er een aparte categorie gesprekken, de zogeheten **'uitvalgesprekken'**. Meestal gaat het daarbij om stille oproepen en bellers die onmiddellijk inhaken. In zeldzame gevallen gaat het om echte kwaadwillige oproepen (nepgesprekken, seksbellers). Van dit soort 'uitvalgesprekken' waren er in 2002 in totaal **512**. Dat is een positieve evolutie want dit cijfer ligt 30% lager dan het jaar voordien.

De bellers ...

Leeftijd van de beller	2002
tot 15 jaar	1 %
15-19 jaar	11 %
20-24	11 %
25-29	11 %
30-34	9 %
35-39	11 %
40-44	15 %
45-49	17 %
50-54	9 %
55-59	3 %
60 jaar en ouder	2 %
Totaal	100 %

Net zoals in de voorbije jaren belden meer vrouwen dan mannen naar de Druglijn. Bij het beïndigen van elk gesprek wordt, steekproefgewijs en indien de beller daarvoor openstaat, gevraagd naar zijn of haar leeftijd. Het valt op dat het aantal bellers jonger dan 20 jaar slieten afneemt. Het aantal twintigers daarentegen neemt toe en vooral het aantal bellers tussen 40 en 50 jaar stijgt. De belangrijkste groep bellers is, net zoals de voorbije jaren, de groep van de ouders (33% van de bellers). Gebruikers en ex-gebruikers vertegenwoordigen 25% van de bellers. Partners, familieleden en vrienden vertegenwoordigen samen 19% van de bellers. Een iets kleinere groep (18%) zijn intermediairen die de lijn contacteerden in functie van preventie of hulpverlening.

De gespreksonderwerpen ...

Een overzicht geven van welke vragen aan bod kunnen komen is onbegonnen werk. Een gesprek kan overigens een combinatie van vragen zijn. Toch valt de gespreksinhoud in grote lijnen in te delen in drie belangrijke thema's.

- **Productinformatie** komt in zes gesprekken op tien aan bod. Het gaat vooral over effecten en risico's (in 53% van die gesprekken). Opmerkelijk is verder dat het aantal vragen over wetgeving -dat reeds in 2001 door de bekendmaking van de federale drugnota sterk toenam tot 14%- ook in 2002 op hetzelfde hoge peil bleef. Het aantal vragen over de opspoorbaarheid van drugs in bloed en urine nam -na een terugval in 2001- opnieuw toe tot 19%. Signalen van gebruik kwamen in 16% van de gesprekken aan bod, afkickverschijnselen in 9%.

- In één gesprek op twee werd door de beller informatie gevraagd over concrete **preventie- en hulpverleningsmogelijkheden**. In 70% van die gevallen ging het om de vraag naar adressen van diensten voor hulpverlening of preventie. Het aantal vragen naar documentatie daalde licht tot 12%. Hetzelfde geldt voor het aantal vragen naar informatie over de Druglijnwerking zelf (4%). Het aantal gesprekken waarin gevraagd werd naar zelfhulpgroepen bleef constant (8%).

- In acht gesprekken op tien kwamen **relationele of emotionele problemen** aan bod. De Druglijn fungeert dus niet alleen als informatiekanaal, maar ook als hulplijn. In 38% van die gesprekken ging het om de relatie tussen ouder en kind. Zoals reeds een paar jaren het geval is, steeg het aantal meldingen van problemen met eigen gebruik (21%). Partnerrelaties en familiale relaties (telkens 7%) daarentegen werden een stuk minder besproken.

De producten ...

Het spreekt voor zich: wie naar de Druglijn belt, heeft meestal vragen die gelinkt zijn aan een of ander product. In 2002 was dat nog meer het geval dan voordien: in meer dan acht gesprekken op tien kwam een concrete drug ter sprake.

Product	2002
cannabis (hasj en marihuana)	42%
alcohol	18%
speed	12%
XTC & aanverwante (bv. PMM)	11%
cocaine	11%
medicatie	8%
heroïne	6%
smart drugs, eco drugs	1%
LSD & aanverwante (bv. ketamine, PCP)	1%
GHB	1%
methadon	1%
paddesteelen	1%
tabak	1%
vluchtige snuifmiddelen & poppers	1%
algemene info over producten	7%
andere (bv. doping)	2%

Noot: omdat in een gesprek meerdere producten ter sprake kunnen komen, is de som van deze percentages hoger dan 100.

De werking achter de cijfers ...

- Cannabis is en blijft de drug waarover de meeste vragen gesteld worden. Dat aantal steeg in 2001 door de impact van de federale drugrota en bleef in 2002 op hetzelfde hoge peil van 42%.
- Alcohol blijft de tweede meest besproken drug, maar het aantal vragen daaromtrent blijft erg stabiel. Alle aandacht in het voorbije jaar voor mixdrankjes en de bijbehorende wetgeving riep bijkijkbaar niet meteen meer vragen op bij de bellers.
- Stimulerende synthetische drugs zoals speed, XTC en aanverwante vormen de nummer twee in de rij van belangrijkste illegale drugs (samen 23%). GHB is de voorbije twee jaar voor de Druglijn een nieuwkomer in het rijtje van partydrugs. Het aantal vragen daaromtrent blijft - vergeleken met andere illegale drugs - laag, maar neemt duidelijk toe.
- Het aantal vragen over andere illegale drugs, zoals heroïne en tripmiddelen, blijft vrij stabiel, hoewel in verband met cocaine een trage maar duidelijke stijging op te merken valt. Die evolutie lijkt overeen te stemmen met diverse signalen uit het werkveld en uit onderzoek, waarbij blijkt dat het cocainegebruik in heel Europa, en dus ook in Vlaanderen, toeneemt.

Wie de ambitie heeft om op duizenden vragen een zo volledig mogelijk antwoord te bieden, moet ook het nodige werk achter de schermen verrichten. Concreet betekent dat vooral een grote tijdsinvestering in de optimalisering van de beschikbare productinformatie en adressenbestanden. Omdat die informatie van essentieel belang is voor de dagdagelijkse werking, maakt het up-to-date houden ervan een vast deel uit van het takenpakket van de stafmedewerkers.

Een tweede zwaartepunt van de werking achter de schermen is het vrijwilligersbeleid. De stafmedewerkers investeerden de voorbije twee jaar volop in de uitbouw van de vrijwilligerswerking. Extra inspanningen op het vlak van opleiding, nieuwe initiatieven voor ervarings-uitwisseling, groepsactiviteiten, individuele begeleiding en monitoring misten hun doel niet: eind 2002 telde het Druglijnteam een twintigtal enthousiaste vrijwilligers.



Meer info over de Druglijn vind je op www.druglijn.be



VAD - waar & wie?



VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
 E. Tollenaerstraat 15
 1020 Brussel
 T: 02 423 03 33
 F: 02 423 03 34
 vad@vad.be

www.vad.be
www.druglijn.be

Een routebeschrijving vind je op www.vad.be/overvad/waar.html

Wie werkt er in 2002 bij VAD?

(voor een update: zie www.vad.be/overvad/vadteam.html). De kerntaken staan tussen haakjes. E-mail = voornaam.familienaam@vad.be (puntyes noch spaties in de familienaam)

Directeur		
Marijs Geirnaert	02 423 03 35	
Studie & onderzoek		
Elise De Donder	02 423 03 38	(jaarboek)
Hadewijch Heyvaert	02 423 03 41	(leerlingenbevraging)
Hilde Kinable	02 422 03 01	(leerlingenbevraging)
Fred Laudens	02 423 03 54	(leerlingenbevraging en REITOX)
Johan Rosiers	02 423 03 58	(registratie Ginger)
Jochien Schrooten	02 423 03 54	(dossiers)
Luk Van Baelen	02 423 03 37	(amfetamineonderzoek)
Ellen Vandenburghe	02 423 03 31	(registratie VRM)
Tina Van Havere	02 423 03 56	(EWS)
Preventie		
Inge Baeten	02 423 03 53	(welzijnswerk)
Ilse Berraert	02 423 03 37	(onderwijs)

Een laatste fundamenteel aspect van de Druglijnwerking is de bereikbaarheid van de lijn. Omwille van de continue stijging van het aantal oproepen werd vanaf het najaar werk gemaakt van een grondige vernieuwing van de telefonie. Het was de bedoeling om de bereikbaarheid voor de bellers te verhogen, de geluidskwaliteit van de telefoonverbindingen te verbeteren en de gebruiksvriendelijkheid voor de beantwoorders te optimaliseren. Dankzij nieuwe toestellen (die begin 2003 in gebruik genomen worden) zullen in plaats van drie, voortaan vier oproepen tegelijkertijd kunnen beantwoord worden. Digitale lijnen en hoofdtelefoons zorgen voor een betere geluidskwaliteit en minder storende omgevingsgeluiden.

Tegelijk werd de eerste aanzet gegeven om aansluiting te krijgen met de nieuwe media. Via de vernieuwde website (die in het voorjaar van 2003 on line gaat), zal de Druglijn basisinformatie over drank, drugs en pillen aanbieden aan een ruim publiek. De site wordt als complementair met de telefoonwerking beschouwd. Op die manier hoopt de Druglijn in de toekomst haar rol als laagdrempelige informatieverstrekker nog beter te vervullen.

Mia De Bock	02 423 03 52	(vorming, structurele partners)
Jurgen De Swert	02 423 03 48	(onderwijs)
Wouter Devriendt	02 423 03 36	(jeugdwerk, sport- en uitgaansleven)
Marie-Claire Lambrechts	02 423 03 51	(arbeid)
Els Vandenberghe	02 423 03 47	(lokaal beleid, structurele partners)
Hulpverlening		
Sarah Demeyere	02 422 03 02	(psycho-educatie)
Gilles Geeraerts	02 422 03 03	(vorming)
Nadine Roose	02 422 03 02	(samenwerking met justitie)
Riet Schelles	02 423 03 31	(vorming)
Geert Verstuyf	02 422 03 04	(netwerkvorming)
Informatieverstrekking		
Liesbeth Vermeylen	02 423 03 48	(documentatie)
Marc Wauters	02 423 03 55	(bibliotheek)

Werkwijze® (vormingsaanbod) 02 423 03 57

Beleidsvoorbereiding 02 423 03 46

Ise De Maesenre 02 423 03 46

Administratie, onthaal en logistiek		
Annie De Jaeger	02 423 03 39	(boekhouding & personeelsadministratie)
Patrick Delaere	02 422 03 00	(secretariaatsondersteuning)
Greet Van Holsbeek	02 423 03 32	(onthaal & leerlingenbevraging)
Tom Warmoes	02 423 03 33	(onthaal & secretariaatsondersteuning)

Netwerkbeheerder
Peter Van der Voort

Vrijwilligers

Yolande De Meeter, Eric Gallin, Liesbeth Verhulst en Roger De Jaeger

Druglijn

Tom Evenepoel 02 423 03 44 (coördinatie)

Team van vaste medewerkers en vrijwilligers

Meer info over VAD-waar & wie vind je op www.vad.be/overvad



VAD - studie & onderzoek

Kennis van zaken is een must voor VAD: geen efficiënte preventie, hulpverlening, informatieverstrekking, vorming en beleidsvoorbereiding zonder een stevige wetenschappelijke onderbouw.

Klassiekers: een update



Preventie van alcohol- en andere drugproblemen. Monitoring van activiteiten.

(‘Ginger’)
‘Ginger’ is een registratiesysteem voor drugpreventieactiviteiten. Enerzijds is het een informatiebron voor het Vlaamse gezondheidsbeleid, anderzijds is het een evaluatie- en werkinstrument voor de preventiewerkers zelf. De data van 2001 werden, voor het vijfde jaar op rij, verwerkt in een monitoringrapport dat een beeld schetst van de gevoerde preventie-activiteiten in Vlaanderen. Ook noden en hiaten zijn in kaart gebracht.

Alcohol, illegale drugs, medicatie en gokken. Recente ontwikkelingen in Vlaanderen. (‘Jaarboek’)

Het jaarboek geeft, voor het negende jaar op rij, een overzicht van de meest recente cijfers over alcohol, illegale drugs, medicatie en gokken. Je kan er cijfers in terugvinden over vraag en aanbod van middelen, de consumptie ervan, persoonlijke en maatschappelijke gevolgen van problematisch middelengebruik (overlijdens, HIV-besmetting, verkeersongevallen, ...), de hulpvraag, de confrontatie met justitie, preventie, ...

De leerlingenbevraging

De leerlingenbevraging bestaat uit een anonieme vragenlijst die peilt naar de ideeën van leerlingen over middelengebruik en het schoolreglement daaromtrent. Het is een instrument dat de school toelaat haar alcohol- en drugbeleid beter op de leerlingen af te stemmen. Op basis van de bevraging ontvangt de school een rapport op maat. Ens per jaar worden de antwoorden van alle leerlingen uit de verschillende scholen verzameld in een synthese-rapport, dat aldus een actueel beeld schetst van hoe jongeren in het secundair onderwijs zich voelen op school, tot wie ze zich zouden wenden met drugproblemen, welke producten ze nemen en hoe vaak, hoe hun vrijetijdsbesteding eruit ziet, ... Het laatste rapport beslaat het schooljaar 2000-2001.



BIRN, het Belgian Information Reitox Network

Het *Belgian Information REITOX Network*, BIRN, is een Belgisch netwerk van koepelorganisaties werkzaam rond drugs en drugverslaving. In dit netwerk wordt het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV) als nationaal *focal point* bijgestaan door vier *sub-focal points*, die de gewesten of gemeenschappen vertegenwoordigen. VAD is het Vlaamse *sub-focal point*. Elke EU-lidstaat heeft zo zijn eigen *focal point*. Alle (15) *focal points* samen vormen het Europese REITOX-netwerk, dat gecoördineerd wordt door het Europees Waarnemings-centrum voor Drugs en Drugverslaving (EWDD of het *European Monitoring Center for Drug and Drug Addiction*, EMCDDA).

Als Vlaams *sub-focal point* verzamelde VAD in 2002

- informatie over beleid, wetgeving, epidemiologie, preventie en hulpverlening in Vlaanderen; dit wordt verwerkt in het Belgisch Nationaal Rapport over Drugs 2002;
- informatie afkomstig van het Vlaamse *Early Warning System* (EWS), een monitoring systeem om nieuwe producten en gebruikspatronen op te sporen;
- informatie over sleutelindicatoren, zoals hulpvragen en infectieziekten.

Early Warning System

De informatie snelweg tussen u en ons

In het kader van een Europees project (*Joint Action*, 16 juni 97) creëert het EWS een structuur voor een snelle uitwisseling van informatie over de productie, de handel, het gebruik en de risico's van nieuwe synthetische drugs. VAD beperkt zich niet enkel tot synthetische drugs. Via onder meer de Druglijn en hulpverleningsorganisaties verzamelt ze informatie over alle drugs en middelengerelateerde trends. Deze info werd in 2002 in vijf EWS-nieuwsbrieven doorgegeven aan alle relevante partners.



Onderzoeksprojecten allerlei: opstart - uitbouw - afwerking

Schatting van het alcoholgebruik/ misbruik in Vlaanderen en België.

Hoewel probleemdrinkers telt België eigenlijk? De vraag keerde telkens weer, het antwoord was nooit afdoend. Daarom besloot VAD een onderzoek op te zetten in samenwerking met professor Pacolet van het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA/ KU Leuven). Om probleemdrinken te definiëren werd de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) gehanteerd. Om het aantal overmatige drinkers te bepalen, zochten de onderzoekers cijfermateriaal over het globale drankverbruik van de bevolking, om vervolgens aan de hand van de WGO-norm het problematisch alcoholgebruik te kwantificeren. De enquêtes waarop ze zich baseerden, waren de Gezondheidsenquête van 1997 en de Gezinsbudgetenquête van 1995-1996. Het onderzoek vond plaats in 2001 en kreeg in 2002 een concrete output in de vorm van een rapport.

Alcohol- en druggebruik in de Bijzondere Jeugdzorg.

Vragen over aanpak en begeleiding anno 2002.

Alcohol- en andere drugproblemen in de Bijzondere Jeugdzorg: ongetwijfeld wordt nagenoeg elke voorziening er in meer of mindere mate mee geconfronteerd. Vaak gaan de voorzieningen er op een deskundige en creatieve manier mee om. Dit neemt niet weg dat bijkomende ondersteuning welkom is. Om deze nood aan ondersteuning op een systematische manier in kaart te brengen, voerde VAD in 2002 een schriftelijke nodenbevraging uit. De resultaten daarvan, alsook een reeks concrete actiepunten zijn gebundeld in een rapport.

Exploratief onderzoek naar zorgbehoeften van een aantal druggebruikers en hun tevredenheid over het bestaande hulpverleningsaanbod.

Wat zijn de zorgbehoeften van druggebruikers? En hoe tevreden zijn druggebruikers over het bestaande hulpverleningsaanbod? Omdat bij de beoogde reorganisatie van de verslaafdenzorg (met name de oprichting van zorgcircuits) de hulpvraag van de cliënt een van de voorname uitgangspunten is, voerde VAD in samenwerking met professor Broekaert van de vakgroep orthopedagogiek van de universiteit Gent hierover een onderzoek uit. Het onderzoek vond plaats in 2001 en kreeg in 2002 een concrete output in de vorm van een rapport.

Verkenkend onderzoek over de relatie tussen alcohol en nicotine

Voortbouwend op een Amerikaans onderzoek bestudeerde VAD het verband tussen rookattitudes van de stafleden uit de drughulpverlening enerzijds en de bereidheid van deze stafleden om rookstopmodules in te voeren in de behandeling van alcohol- en drugproblemen anderzijds. Het onderzoek vond plaats in 2001 en resulteerde in 2002 in het onderzoeksartikel 'Als de rook om je hoofd is verdwenen: onderzoek naar de houding van hulpverleners over roken in hun behandelingssetting'.

Groepsdynamiek en interactiemechanismen bij amfetaminegebruikers

Omdat uit gegevens van het *European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction* (EMCDDA) en de Druglijn bleek dat niet alleen in Europa, maar ook in België het gebruik van amfetamines steeg, besloot VAD een onderzoek uit te voeren naar het hoe en waarom van amfetaminegebruik, met nadruk op sociale netwerkanalyse. Het onderzoek startte in 2000 en resulteerde in 2002 in het doctoraat van Luk Van Baelen aan de universiteit van Manchester (departement psychologie): *Group dynamics and interaction mechanisms among amphetamine users*.

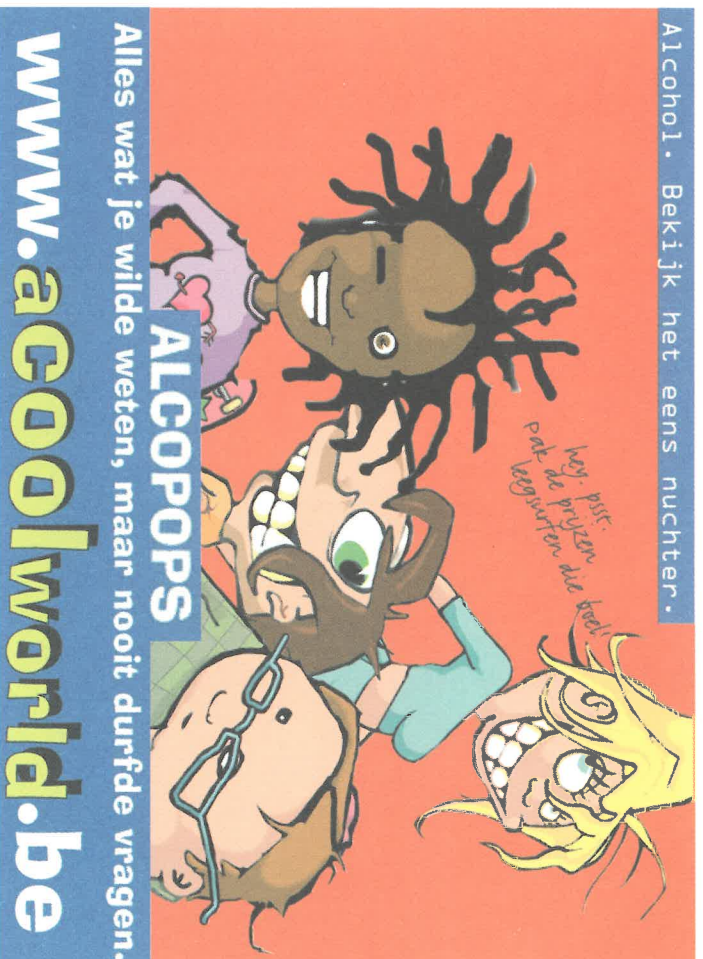
Dossier suïcide

Op 3 en 4 december 2002 organiseerde Vlaams minister van Gezondheid en Welzijn Mieke Vogels een gezondheidsconferentie over suïcide en depressie. Ter voorbereiding hiervan maakte VAD een literatuurstudie, waaruit blijkt dat er een belangrijk verband bestaat tussen alcohol- en druggebruik enerzijds en suïcide anderzijds.

Dossier alcopops

'Alcopops' zijn in, zeker bij de jeugd. Maar wat is een 'alcopop'? En wat zegt de wet erover? Omdat de nood aan verduidelijking groot bleek, bracht VAD in 2002 de verschillende soorten alcoholische limonade- en vruchtensapmixen en de wetgeving daaromtrent in kaart. Dit resulteerde in een informatief dossier en een hippe flyer.

Alcohol. Bekijk het eens nuchter.



Dossier smart drugs

Smart drugs is een relatief nieuw begrip dat vaak verwarring opwekt omdat concepten als *eco drugs*, *smart drugs*, *energy drinks*, *smart drinks*, ... in de media en in het dagelijkse taalgebruik door elkaar worden gebruikt. Bovendien wordt *smart* veelal gebruikt als synoniem voor veilig, gezond en onschadelijk. VAD stelde in 2002 een dossier samen om de begripsverwarring uit te klaren en om de verschillende producten en de risico's ervan - met aandacht voor het wettelijk kader - in een juist perspectief te plaatsen.

Dossiers harm reduction

Harm reduction is de naam voor een pragmatische benadering van alcohol- en andere drugproblemen. *Harm reduction* gaat uit van het feit dat middelengebruik een realiteit is in onze maatschappij en dat we daarom onze krachten moeten aanwenden om de schade die dit middelengebruik kan aanrichten zo beperkt mogelijk te houden. Klassieke maatregelen die passen in dit kader zijn onder andere methadonverstrekking aan heroïnegebruikers en spuitennul voor injecterende druggebruikers. VAD startte in 2002, naast een basisdossier, dossiers op over uiteenlopende *harm-reduction*thema's: *pill testing*, gecontroleerde heroïneverstrekking, visie over betaling van druggebruikers voor hun medewerking aan wetenschappelijk onderzoek. Deze worden als een reeks gepubliceerd in 2003.

Meer info over VAD-studie & onderzoek vind je op

www.vad.be/werkterreinen/studond



VAD - preventie

De meeste mensen gebruiken alcohol en andere drugs uit positieve overwegingen en meestal komen de eigen gezondheid en veiligheid en die van anderen niet in gevaar. Dit wil VAD graag zo houden. En daarom is **preventie** (<me. Lat. praeventio: het voorkomen, verhoeden) zo belangrijk. Voor de realisatie van een preventief alcohol- en drugbeleid werkt VAD samen met de preventiewerkers in gans Vlaanderen.



Onderwijs

DOS, een drugbeleid op school

→ *Leerlingenbeweging*

In het schoolreglement van de meeste scholen staan regels over middelengebruik (tabak, alcohol, medicatie en illegale drugs). Sommige scholen gaan nog een stapje verder en hebben een echt alcohol- en drugbeleid uitgewerkt, of nog: een 'DOS' (Drugbeleid Op School). De leerlingenbeweging is een instrument waarmee scholen een adequaat DOS kunnen ontwikkelen of bijsturen. De enquête vraagt naar de eigen kijk van leerlingen op middelengebruik en naar de manier waarop zij de sfeer op school en het door de school gevoerde drugbeleid ervaren. De ervaring leert immers dat het drugbeleid van de school, wanneer de leerlingen erbij betrokken worden, beter aansluit bij hun noden en dat ze het beter aanvaarden en opvolgen. In 2002 bevroeg VAD 56 scholen.

→ *Drugs op de secundaire school: vormingspakket voor docenten lerarenopleiding SO – groep 1.*

Drugs op de secundaire school, je kan er als leerkracht moeilijk om heen. Maar hoe ga je ermee om? VAD herwerkte een vormingspakket dat toekomstige leerkrachten voorbereidt op een confrontatie met de alcohol- en drugproblematiek tijdens hun latere loopbaan. Het biedt docenten de mogelijkheid om op een gestructureerde manier rond deze thematiek te werken. Het thema wordt vanuit verschillende invalshoeken benaderd: drugs en druggebruik, drugbeleid op school, rol van de leerkracht, ... De docent kan in het vormingspakket grasduinen en er die items uitkiezen die voor het eigen vakgebied relevant zijn.

VAD nam ook deel aan overlegplatforms en Europese projecten.

- Commissie Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)
- Werkgroep Kwaliteitslabel van de VLOR
- *European Healthy School & Drugs* (EHSDD)



Arbeid

In samenwerking met lokale, regionale en provinciale preventiewerkers coördineerde VAD in 2002 de driedaagse opleiding 'Basisvorming Arbeid en Middelengebruik: de rol van de bedrijfsadviseur in een alcohol- en drugbeleid' (over een beleidsmatige aanpak van alcohol en andere drugs op het werk) en de tweedaagse vervolgmodule 'Motiverend werken voor bedrijfsadviseurs' (over motivationele gespreksvoering bij medewerkers met alcohol- en drugproblemen).

In samenwerking met de lokale, regionale en provinciale preventiewerkers gaf VAD advies bij tal van preventie-initiatieven in de sector arbeid. Het handboek 'Een ticket voor een alcohol- en drugbeleid in uw bedrijf' (november 2001) werd hiervoor veelvuldig verspreid.

Door de uitvoering van de welzijnswet hebben meer en meer Externe Diensten voor Preventie en Bescherming (EDPB) een informatieve- en vormingsaanbod voor de bij hen aangesloten bedrijven. VAD adviseerde tal van deze diensten hierbij door bijdragen aan studiedagen en opleidingsinitiatieven.

Verder nam VAD deel aan Europese projecten door samenwerking met buitenlandse organisaties.

- *International Labour Organisation* (ILO)
- *Managing Alcohol and Drugs in Europe* (MADE-project)
- *European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction* (EMCDDA)



Jeugdwerk

In samenwerking met de lokale, regionale en provinciale preventiewerkers coördineerde VAD een vormingsaanbod voor vrijwilligers en beroepskrachten in het jeugdwerk en vervulde ze een consultatiefunctie bij tal van preventie-initiatieven.

In 2002 nam VAD deel aan 'werkgroepen drugs' van de jeugdbewegingen VKSM en CHIRO en was ze aanwezig op het ledencongres van KAJ en VKSM, waar alcohol en drugs een van de maatschappelijke thema's vormden waarover vrijuit in groep kon gediscussieerd worden.

VAD/ De Druglijn nam een actieve rol op bij de creatie en verspreiding van SLIK, een interactieve en informatieve drugcd-rom voor jongeren in de taal van jongeren. SLIK is een initiatief van MJA, Maatschappelijke Jongerenactie van de Socialistische Mutualiteiten. De cd-rom werd gelanceerd op 24 september 2002.



Sport

VAD werkte in 2002 samen met de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB), die naar aanleiding van zijn jeugdplan 'Futurofoot' een sensibliseringproject opzette. Dit resulteerde in de affiche 'Zolang je maar clean blijft', de syllabus Alcohol en drugs, maak er geen sport van' en een aantal infosessies.

De affiche suggereert hoe een sportieveiling vecht voor een doelpunt: hij wentelt er zich desnoods voor door de modder, cool en gedreven, zonder alcohol of drugs.

De syllabus (voor sportfunctionarissen, bestuursleden van sportverenigingen, sporttrainers en -monitoren, ...) laat zien hoe sportclub en preventiewerk een team kunnen vormen. De syllabus is beschikbaar in twee versies: de ene is niet-sporttak-specifiek, de andere is specifiek voor de voetbalclub.

De infosessies richten zich tot de voetbalclubs, zijn gestart in 2002 en worden verdergezet in 2003. Ze doelen op een dynamische dialoog tussen preventiewerkers en sporters: theorie wordt gekoppeld aan praktijk en handvatten worden aangereikt, zodat de voetbalclubs zelf een alcohol- en drugbeleid kunnen opbouwen.

In samenwerking met de lokale, regionale en provinciale preventiewerkers vervulde VAD een consultatiefunctie bij tal van preventie-initiatieven van sportfederaties, sportdiensten en sportclubs (Vlaamse Sportfederatie, Instituut voor Sportbeheer en Recreatie, BLOSO, Sportac, De Vlaamse Trainersschool).



Uitgaansleven

In 2002 werd het project 'Bedrogen? Weet ik veel!' van 2001 verdergezet. Het is een sensibilisingscampagne van VAD/ De Druglijn over de risico's van partydrugs. De partners van 2002 waren Clear Channel, 5 voor 12, Kozzmozz, Variety en CAD Limburg.

In samenwerking met de lokale, regionale en provinciale preventiewerkers vervulde VAD een consultatiefunctie bij tal van preventie-initiatieven in het uitgaansleven, met name in de horeca en op events en festivals (Rock Werchter, Torhout, Beach Rock, Ten Days Off, I Love Techno, Break-Line, ...).

VAD werkte aan een update van de brochure 'Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak. Het uitgaansleven.' Dit is een wegwijzer voor uitbaters en personeel van cafés, bars, discotheken, ... voor organisatoren van feesten, festivals, ... en voor lokale beleidsmakers die in het uitgaansleven een alcohol- en drugbeleid willen realiseren.



Welzijnswerk

In 2002 zoomde VAD in op de aanpak van alcohol- en drugproblemen in de Bijzondere Jeugdzorg. In de rubriek 'VAD-studie & onderzoek' lees je hier meer over.

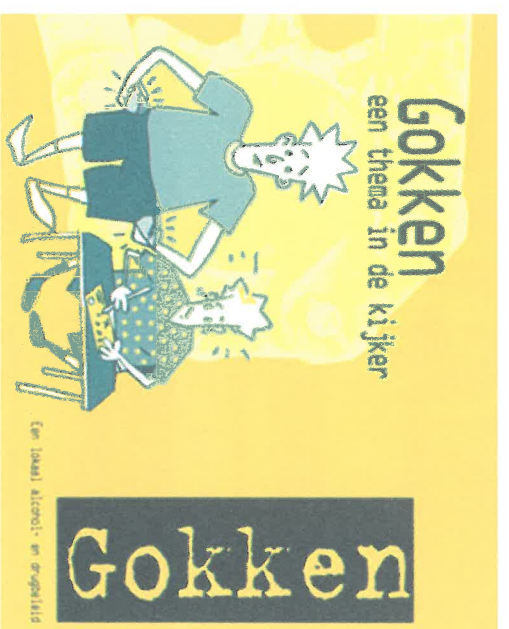
Voor de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW), de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW), Buurt- en opbouwwerk en Bijzondere Jeugdzorg coördineerde VAD een vormingsaanbod in samenwerking met de preventiewerkers van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk (SAW), het vormingscentrum voor OCMW, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg) en de koepelorganisatie voor buurt- en opbouwwerk VIBOSO.



Lokaal beleid

De reeks publicaties 'Een lokaal alcohol- en drugbeleid. Schakel jezelf in!' werd in 2002 aangevuld met:

- 'Cahier gokken', een aanzet om in een gemeente of stad constructief en in overleg rond de gokproblematiek te werken;
- 'Naar minder hinder. Draai-boek aanpak drugoverlast', een draaiboek over de aanpak van druggerelateerde overlast in een wijk of buurt (in het kader van een proefproject in Antwerpen-Noord);
- Een update van de brochure 'Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak. Het uitgaansleven.'



Preventiewerkers CGG

In 2002 konden de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) met preventiewerker een extra preventiewerker aanwerven. De bestaande equipe werd aldus versterkt. VAD sloot met de betreffende CGG een samenwerkingsprotocol af. Het engagement is wederzijds: VAD zorgt voor ondersteuning, vorming, overleg en informatieoorsprong; de CGG onderschrijven de basisdoelstellingen van een Vlaams preventiebeleid en participeren zo bv. aan 'Ginger' (zie rubriek studie & onderzoek), staan mee in voor de verspreiding van concepten en materialen en ze nemen een actieve rol op in de deskundigheidsbevordering van sleutelfiguren uit de verschillende maatschappelijke sectoren in hun regio.

Meer info over VAD-preventie vind je op

www.vad.be/werkterreinen/preventie



VAD - hulpverlening

Vlaanderen kent een heel gamma van opvang- en begeleidingsmogelijkheden bij problemen met middelengebruik: een continuüm van de meest laagdrempelige vormen van zorg tot residentieële hulpverlening. VAD biedt deze organisaties een platform aan voor discussie en overleg, stimuleert netwerking en organiseert vormingen.



Discussie, overleg en netwerking



Surplus: nog enkele publicaties

Platform zorgcircuit middelenmisbruik (verderzetting)

Dit platformoverleg startte in februari 2000 met als doelstellingen het uitwisselen van ervaringen en knowhow vanuit de verschillende regio's en het ontwikkelen van een visie over 'zorgcircuits middelenmisbruik'. Dit platform gaat enkele malen per jaar door en bestaat zowel uit mensen vanuit het werkveld als academici, zowel hulpverleners als coördinatoren. Vanuit geografisch oogpunt zijn voorzieningen uit alle Vlaamse provincies erbij betrokken.

Werkgroep psycho-educatie (pilotoproject)

Met geïnteresseerde hulpverleners uit de ambulante en residentieële alcohol- en drughulpverlening wordt een draaiboek uitgewerkt met methodieken voor de uitvoering van psycho-educatieve activiteiten in de verslavingszorg. De werkgroep startte in september 2002 en bestaat uit actieve leden en feedbackgevers. Een pilotoversie van het boek, dat in diverse hulpverleningssettings wordt geproeft, verscheen in december 2002.

Werkgroep beroepsgeheim (output in de vorm van een visietekst)

De werkgroep, die in 2001 startte, zorgde in 2002 voor een concrete output: met name de publicatie 'Rapporteren aan justitiële medewerkers bij justitiële doorverwijzingen van druggebruikers. Visietekst van de hulpverlenings- en welzijnssector'. Achtereenvolgens wordt er ingezoomd op 1) de context waarbinnen de visietekst gesitueerd dient te worden, 2) de randvoorwaarden voor een goede intersectorie samenwerking, 3) de juridische samenwerkingsvormen en rapporteringsrichtlijnen van de hulpverlenings- en welzijnssector en 4) de centrale rol van de cliënt bij de intersectorie informatieoverdracht.



Standpuntbepaling therapeutisch advies

VAD organiseerde in 2002 een schriftelijke feedbackronde voor de realisatie van een syntheseset over therapeutisch advies. De tekst formuleert een consensus over de nieuwe werkvorm zoals deze in de federale drugnota en meer concreet in het KB-voorstel (2001) binnen de strafrechtelijke reactie op druggebruik is voorgesteld, maar ook over de huidige werkvorm zoals deze tot op heden werd uitgevoerd. De sector pleit voor een differentiatie in doelstellingen en doelgroepen zodat het aanvankelijke concept van vroeghulp en verwijzing vanop een zeer laag niveau in de echelonering van de strafrechtsbedeling niet verloren gaat.

Drugverlaafde ouders met jonge kinderen. Draaiboeken voor opvoedingsondersteuning. In samenwerking met VAD werkten CAD Limburg en TG De Kiem (TIPJ) elk een draaiboek uit voor het opstarten of verder uitbouwen van pedagogische ondersteuning aan drugverlaafde ouders met jonge kinderen. CAD Limburg ontwikkelde een draaiboek voor ambulante settings, TG De Kiem (TIPJ) ontwikkelde een draaiboek voor residentieële voorzieningen. Beide draaiboeken zijn zowel een leidraad voor concept- en visieontwikkeling als een praktisch instrument om diverse opvoedingsondersteunende methodieken op een concrete manier te implementeren. Stap voor stap wordt stitgestaan bij het uitwerken van een traject voor opvoedingsondersteuning, structurele aspecten en aanpassingen van de voorzieningen, en de verschillende opvoedingsondersteunende methodieken waarbij zowel het individu als de groep aan bod komen.

Meer info over VAD-hulpverlening vind je op

www.vad.be/werkterreinen/hulpverlening



VAD - vorming

Werkwijze® is sinds september 2002 de nieuwe naam voor het vormingsaanbod over alcohol en andere drugs, georganiseerd door VAD en gericht op al wie werkt in de sector: preventiewerkers¹, hulpverleners² en 'vertegenwoordigers uit de maatschappelijke sectoren' (onderwijs, arbeid, jeugdwerk, sport, uitgaansleven, welzijnswerk, ...)

¹ Hier werkt VAD samen met de preventiewerkers van de Centra Geestelijke Gezondheidszorg (GGG)

² Hier werkt VAD samen met de Vlaamse Vereniging van Behandelingscentra Verslaafdenzorg (VVBV)

Het vormingsaanbod bestaat uit kortere vormingsinitiatieven en twee intensieve basisopleidingen, een voor preventiewerkers en een voor hulpverleners. Daarnaast organiseert VAD ook vormingen op maat. De motieven hiervoor kunnen velerlei zijn: timing, bereikbaarheid, (meerdere) medewerkers (op de eigen werkplek) laten participeren, de inhoud afstemmen op de specifieke werking van de organisatie, ...

In 2002 vonden de volgende Werkwijze®-vormingen plaats:

- **Preventie** • Basisvorming drugpreventie: van theorie naar praktijk. • Trainersdag 'Indestraat 14'. • Drugbeleid op school: accenten binnen een proces. • Consult aan ouders met druggebruikende kinderen. • Praten over drugs in de klas. • De sportclub, een nieuwe partner in het preventiewerk. • Een lokaal alcohol- en drugoverleg: aan tafel...! • Introductiedag motiverend gesprek voor buurt- en opbouwwerkers. • Gingervoorstellingen.
- Toelichting Druglijnwerking + basisvorming 'omgaan met drugs' voor Centrum voor Zelfmoord. • Thema Gecentreerde Interactie als kader voor het coachen van een groep.
- **Hulpverlening** • Tweejarige opleiding hulpverlening. • Basisvorming voor hulpverleners in de alcohol- en drughulpverlening. • Trainersopleiding Motiverende gespreksvoering. • Lichamelijke aspecten van problematisch alcoholgebruik. • Motiverende gespreksvoering.
- Genderspecifieke aspecten van problematisch alcoholgebruik. • Alcohol en nicotine.
- De hulpverlener in de verslavingszorg. • Kinderen van ouders met een alcoholprobleem. • Dubbeldiagnoseproblematiek in de verslavingszorg. • Crisisinterventie en spoedopvang

bij druggebruikers. • *Evidence Based*-denken in de verslavingszorg. Hoe maken we de link tussen meten, weten en werk? • Hulpverlenend omgaan met druggebruikende bewoners in een centrum voor illegalen. • Ervaringsuitwisselingsdag. • **Maatschappelijke sectoren** • Basisvorming arbeid en middelengebruik: de rol van de bedrijfshulpverlener in een alcohol- en drugbeleid. • Alcohol- en drugpreventie in de voetbalclub. Zolang je maar clean blijft. • Alcohol- en drugpreventie in de sportclub. Alcohol en drugs, maak er geen sport van. • **Druglijn** • Basisopleiding. • Intervisie-avonden voor vrijwilligers. • **Vormingsavonden**: Bijzondere Jeugd zorg, productinformatie, ADHD en druggebruik, cocaïne, uitgaan en drugs. • **Alcohol- en drugsector** • Drugpreventie en -hulpverlening: signalen en trends, een exploratief onderzoek, standpunten. • Drugpreventie en -hulpverlening: een kijk op recente cijfers, rapporten en visiebepaling.

Op 22 november 2002 organiseerde VAD haar jaartijks studiedag voor een ruim publiek. Vier thema's werden onder de loep genomen: alcohol- en druggebruik & omgevingsinvloeden – case management – synthetische drugs & uitgaan – gokken. De dag telde 338 deelnemers die verschillende organisaties vertegenwoordigden: preventiewerkers, (lokale) beleidsmakers, hulpverleners, onderzoeksmedewerkers, jeugdhuisverantwoordelijken, ambtenaren, lesgevers, bedrijfsmedewerkers, OCMW-medewerkers, voortrekkers van een lokaal alcohol- en drugoverleg, sociaal-culturele werkers, federale en lokale politie, zelfhulpgroepen, urgentieartsen, intermediairen uitgaanssector, roedkruismedewerkers, ...

Meer info over VAD-vorming vind je op

www.vad.be/werkterreinen/vorming.html



VAD-informatiestreking

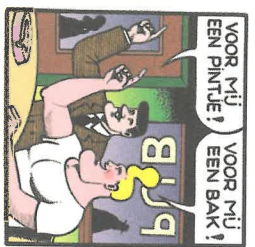


Campaignes

Jaarlijks lanceert VAD een of meerdere sensibiliseringscampagnes. Basisconcept is telkens dat preventie- en hulpverleningsdiensten en andere geïnteresseerden zelf met de campagne-idee en het campagnemateriaal aan de slag kunnen.

Gratis Drank.

Alcohol. Bekijk het eens nuchter' is een meerjarige sensibiliseringscampagne over alcohol. Het eerste luik startte in 2001 onder het motto 'A cool world. Alcohol. Bekijk het eens nuchter', met de 12- tot 16-jarigen als doelgroep. Het tweede luik, met de 17- tot 25-jarigen als doelgroep, startte in november 2002 met het cartoonboekje 'Gratis Drank. Alcohol. Bekijk het eens nuchter'. Het bevat negen Cowboy-Henk-strips, en je kreeg het in de week van 19 november gratis en voor niks als bijlage bij Humo. Het hebbeding geeft *to the point*-info over dronkenschap, katers, drinken in groep, alcohol & libido, alcohol & sport, alcohol & verkeer: kwestie van je eigen drinkgedrag in vraag te stellen. *To be continued* in 2003.



Zolang je maar clean blijft!

Zolang je maar clean blijft!' is een sensibiliseringsproject van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB), in samenwerking met VAD: focus op de preventieve waarde van (georganiseerde) sportbeoefening enerzijds, het hoe en waarom van een lokaal alcohol- en drugbeleid anderzijds. Het project resulteerde in infosessies, een syllabus en een affiche.

Bedrogen? Weet ik veel!

'Bedrogen? Weet ik veel!' is een sensibiliseringscampagne van VAD/ De Druqlijn over de risico's van partydrugjes. De campagne startte in 2001 en werd verder uitgebreid in 2002. Het campagnemateriaal bestaat uit een CD-singlehoesje met zes informatieve insteekkaarten, een sticker, een naamkaartje, een affiche, een kleurensplandoek en een clip.

Meer info over de VAD-campagnes vind je op www.vad.be/campagnes



Bibliotheek

De VAD-bibliotheek, toegankelijk voor alle geïnteresseerden, heeft een collectie van meer dan 10.000 boeken, brochures, rapporten, congressverslagen, folders, elektronische informatiebronnen, ... VAD is geabonneerd op 87 periodesieken over middelengebruik en gokken, waaronder 28 wetenschappelijke tijdschriften. Via het netwerk voor interbibliotheecar-leenverkeer (IMPALA) worden artikels aan andere bibliotheken geleverd; de meeste tijdschriften zijn in geen andere Belgische bibliotheken te vinden.



Om bezoekers de mogelijkheid te bieden thuis of op het werk documenten op te zoeken, lanceerde de bibliotheek FLORIS (*Flemish On line Resources Inventory on Substance Abuse*). Via FLORIS worden twee databanken beschikbaar gesteld op de VAD-webseite: de boekencatalogus van de bibliotheek en een databank met beschrijvingen van Belgische wetteksten over alcohol, illegale drugs en gokken.

Enkele cijfers:

	2001	2002
Uitgeleende boeken	630	670
Aantal tijdschriftabonnementen	86	87
Aantal documenten in databank	7.406	10.034
Aantal boeken	5.751	6.474
Aantal folders	761	883
Aantal didactische materialen	475	560

Meer info over de VAD-bibliotheek vind je op www.vad.be/bibliotheek



Documentatiecentrum

Het documentatiecentrum bevat vooral VAD- en Druqlijnpublicaties, en ook enkele publicaties van of in samenwerking met derden. De publicaties kunnen besteld en soms ook gratis verkregen worden.

Nieuw in 2002:

Affiches • Zolang je maar clean blijft! • **Flyers en brochures** • Alcopops. Que? Alles wat je wilde weten, maar nooit durfde vragen. • Meest gestelde vragen. Zwangerschap en drugs. (herziene versie) • Meest gestelde vragen. Drugs in cijfers. • Vraagtekenfolder. Cannabis. Marihuana en hasj. (herziene versie) • Cartoonboekje Gratis Drank. Alcohol. Bekijk het eens nuchter. • **Cahiers, draai boeken, handboeken, ...** • Drugs op de secundaire school: vormingspakket voor docenten lerarenopleiding SO-groep 1. • Cahier gokken. • Drugverslaafde ouders met jonge kinderen. Draaiboek voor hulpverleners, werkboekje voor jongeren, invloed, invloedrijke gezinnen. Draaiboek voor opvoedingsondersteuning. • Gezinnen onder invloed, invloedrijke gezinnen. Draaiboek voor Twintig jaar Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen. • Alcohol en drugs. Maak er geen sport van! • **Dossiers, rapporten, jaarboeken en -verslagen, ...** • Preventie van alcohol- en andere drugproblemen. Monitoring van activiteiten. ('Ginger') • Alcohol, illegale drugs, medicatie en gokken. Recente ontwikkelingen in Vlaanderen. ('Jaarboek') • Schatting van het alcoholgebruik/ -misbruik in Vlaanderen. • Alcohol- en druggebruik in de Bijzondere Jeugdzorg. Vragen over aanpak en begeleiding anno 2002. • Gezinnen onder invloed, invloedrijke gezinnen. Literatuurstudie en evaluatie. • Exploratief onderzoek naar zorgbehoeften van een aantal druggebruikers en hun tevredenheid over het bestaande hulpverleningsaanbod. • Rapporteren aan justitiële medewerkers bij justitiële doorverwijzingen aan druggebruikers. Visietekst van de hulpverlenings- en welzijnsector. • Dossier alcopops. • Erover praten is de eerste stap. Inventaris van werkgelegen voor ouders van kinderen met drugproblemen. • **Uitgaven in samenwerking met derden.** • Je drinkgewoonten. Tijd om na te denken. Maak uw keuze. Matig uw drinken. (een samenwerking met CAT Preventiehuis en Primavera Cgg Brussel) • SLK, drugd-rom van MJA vzw. • Alcohol- en druggebruik. Gedifferentieerde aanpak van preventie tot hulpverlening. (Kluwer).

Ook in 2002 bleek er een grote vraag te bestaan naar het documentatiemateriaal van VAD. De VAD-vrijwilligers verwerkten 1.453 bestellingen.

Meer info over het VAD-documentatiecentrum vind je op www.vad.be/documentatie

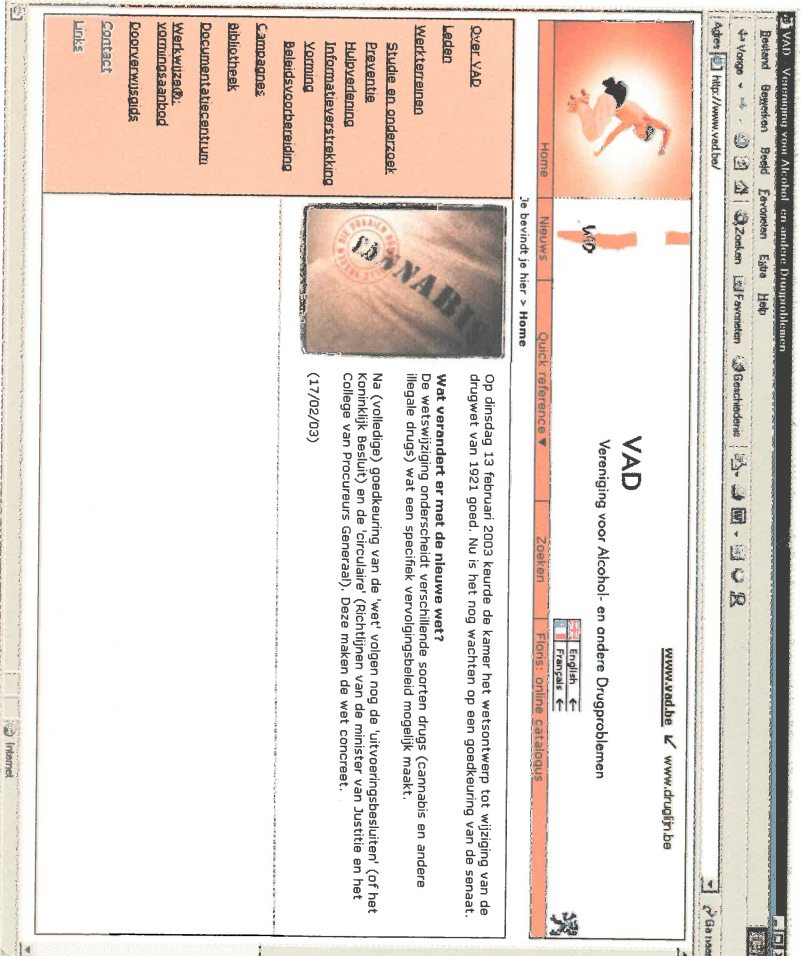
VAD-berichten, periodiek van VAD

In 2002 verschenen er vijf VAD-berichten. Langs deze weg informeerde VAD haar leden over de VAD-activiteiten, het vormingsaanbod, ... Ze plaatste organisaties en projecten in de kijker; lichtte het Vlaamse en federale alcohol- en drugbeleid toe; liet getuigen aan het woord, publiceerde onderzoeksresultaten, rapporteerde over congressen en studiedagen, gaf boek- en website-besprekingen en nog veel meer.



Website

VAD werkte in 2002 aan de facelift van www.vad.be.





VAD-beleidsvoorbereiding

VAD-beleidsvoorbereiding beantwoordt vragen van de overheid inzake alcohol- en andere drugkwesties, adviseert de overheid daaromtrent, participeert in commissies en werkgroepen, hertaalt en bespreekt beleidsmaatregelen.



Adviesgroep drugbeleid

VAD richtte in 2001 de Adviesgroep drugbeleid op, gemandateerd vanuit de raad van beheer om met het werkveld concrete standpunten inzake de federale drugnota en het drugbeleid voor te bereiden en kenbaar te maken.

De Adviesgroep drugbeleid nam in 2002 de volgende standpunten in inzake het drugbeleid: lokale en bovenlokale coördinatie, preventie-initiatieven door politiediensten, justitieel case manager, afstemming tussen het preventiebeleid van de federale overheid en de gemeenschappen. Er werd tevens een krepuntennota over registratie geschreven en er werd feedback gegeven op het KB methadon en het voorstel van samenwerkingsprotocol van de Algemene Cel Drugs.



Werkgroep suïcide en alcohol- & drugmisbruik

Op 3 en 4 december 2002 organiseerde Vlaams minister van Gezondheid en Welzijn Mieke Vogels een gezondheidsconferentie over suicide en depressie. VAD bereidde deze conferentie mee voor en focuste zich op suicide en alcohol- & drugmisbruik. Dit resulteerde in een literatuurstudie, het in kaart brengen van risicofactoren, het selecteren van beïnvloedbare factoren en het uitwerken van een fiche met concrete preventiestrategieën.



Cel Gezondheidsbeleid Drugs

De Cel Gezondheidsbeleid Drugs startte informeel in 2001, als uitvoering van punt 4.1.1 'cel drugbeleid/ interministeriële conferentie drugbeleid' van de federale drugnota. Ze bestaat uit vertegenwoordigers van de ministers van Volksgezondheid van de verschillende regeringen in België. Vlaams minister van Gezondheid en Welzijn Mieke Vogels koos voor vertegenwoordiging vanuit het werkveld (CGG Noord-West-Vlaanderen, De Sleutel en VAD).

De hoofdoelstelling van de Cel Gezondheidsbeleid Drugs is de realisatie van een afgestemd beleid op het vlak van gezondheid. In uitvoering van de federale drugnota gaf de Cel Gezondheidsbeleid Drugs in 2002 advies over een aantal wetgevende initiatieven, onder andere op het vlak van de wet van 24 juli 1921, inzake substitutiebehandeling. In 2002 bereidde de Cel Gezondheidsbeleid Drugs ook de opstart van de Algemene Cel Drugs voor. Deze is voorzien voor 2003. Hierin zullen ook andere departementen dan Volksgezondheid vertegenwoordigd zijn, zoals (federaal) Binnenlandse zaken, Buitenlandse zaken, Justitie, Grootstedenbeleid, Maatschappelijke integratie en (vanuit de gemeenschappen) Onderwijs, Jeugd, ... De Cel Gezondheidsbeleid Drugs wordt dan een werkcél van de Algemene Cel Drugs.



Rondetafel alcoholverkoop aan minderjarigen

Op 17 april 2002 startte minister van Volksgezondheid Magda Aelvoet een 'Rondetafel alcoholverkoop aan minderjarigen'. Zowel de bevoegde overheden als alcoholproducenten en -verdelers, uitbaters van drankautomaten, beroeps- en consumentenverenigingen, ...

werden uitgenodigd. Doelstelling was tot een consensus te komen, met een relevante signaalwaarde voor zowel de politiek als het grote publiek. In eerste instantie werd geen nieuwe reglementering nagestreefd, wel responsabilisering van de sector, met als eerste stap aanpassing van de gedragscodes waardoor minderjarigen geen toegang meer hebben tot alcoholhoudende dranken in automaten.

Omdat dit initiatief de heersende onduidelijkheid in de alcoholwetgeving niet oplost, bleef VAD in 2002 vooral pleiten voor een coherente regelgeving en een duidelijke communicatie daaromtrent.



Vlaamse Onderwijsraad VLOR

VAD is lid van de Commissie Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en participeert aan de plenaire vergadering van de Werkgroep Kwaliteitslabel.



Kansspelcommissie en werkgroep gokverslaving

De Kansspelcommissie is een advies-, beslissings- en controleorgaan inzake kansspelen (federale overheidsdienst justitie).



Op 14 januari 2002 participeerde VAD op vraag van de Kansspelcommissie aan de ad hoc werkgroep gokpreventie en hulpverlening. Deze werkgroep wisselt informatie uit over preventie van en begeleiding bij gokproblemen.



Overlegplatform gokpreventie & opvangbeleid (kabinet Daems)

Naar aanleiding van de nieuwe wet tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij van 19 april 2002 startte minister van Overheidsbedrijven Rik Daems een overlegplatform voor advies inzake (gok)preventie en opvangbeleid bij gokproblemen. Op vraag van het kabinet participeerde VAD hieraan.

Meer info over VAD-beleidsvoorbereiding vind je op

www.vad.be/werkterreinen/beleidsvoorbereiding

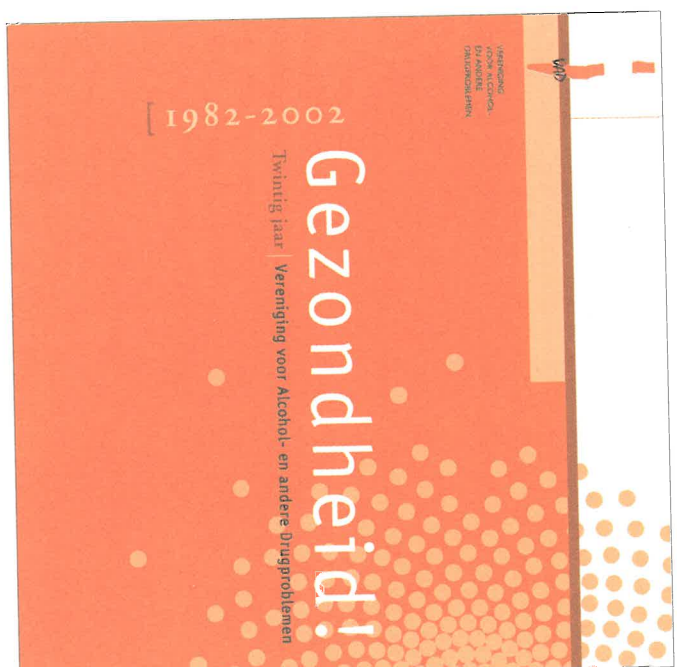
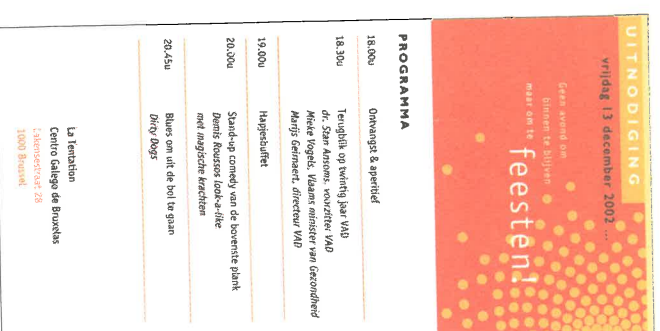


VAD - 20

2002 was voor VAD een jubileumjaar.

Feest dus ...

En een boek ...



'Gezondheid': is een bundeling reflecties over de alcohol- en drugthematiek door onder meer hulpverleners, een preventiewerker, een straatboekwerker, een onderzoeker, een journalist, een auteur, een cartoonist en een fotograaf. Daarnaast is er ook een interview (met iemand van het eerste uur) over de geschiedenis van VAD.